

การแปรสภาพวัตถุดิบทางการเกษตรเป็นอุตสาหกรรม

1. ความจำเป็นของการแปรสภาพวัตถุดิบทางการเกษตรเป็นอุตสาหกรรม

ผลิตผล เกษตรนั้น มีลักษณะ และคุณสมบัติที่เป็นจุดอ่อนในตัวของมันเองอยู่หลายประการ ที่เป็นสาเหตุให้เกิดความจำเป็นต้องผ่านการแปรรูป เพื่อเปลี่ยนสภาพของสินค้าให้อยู่ในรูปที่สามารถนำมาบริโภคได้ทันที เพื่อเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการเก็บรักษาให้ได้นานยิ่งขึ้น เพื่อเพิ่มรสและคุณค่าทางอาหาร ความจำเป็นที่ต้องมีการแปรรูปผลิตผล เกษตร นั้น พอสรุปได้ดังนี้

- 1.1 ผลิตผล เกษตรเป็นสินค้าที่เน่าเสียง่าย สินค้าทุกชนิด ทั้งสิ้นค้า เกษตรและสินค้าอุตสาหกรรม ย่อมมีการเสื่อมคุณภาพได้ตามกาลเวลา แต่เมื่อ เปรียบเทียบกันแล้ว ก็จะต้องยอมรับว่าสินค้า เกษตรนั้น เน่า เสียและ เสื่อมคุณภาพได้ง่ายกว่าสินค้าประเภทอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลิตผล เกษตรประเภท ผัก ผลไม้ และเนื้อสัตว์ต่าง ๆ เป็นต้น จะต้องส่งไปถึงตลาดหรือผู้บริโภคให้เร็วที่สุด หรือไม่เช่นนั้นก็จะต้องเก็บรักษาด้วยกรรมวิธีพิเศษ ถึงแม้ว่าจะมีผลิตผล เกษตรบางชนิด เช่น ข้าวเปลือก ข้าวโพด อาจจะมีอายุได้นานเป็นปี ๆ แต่ก็ต้องเก็บรักษาในสถานที่ที่เหมาะสม จึงจะไม่ทำให้คุณภาพ เสื่อม แต่เมื่อ เปรียบเทียบกับผลิตผลทางอุตสาหกรรมแล้ว ผลิตผลทาง เกษตรดังกล่าวนั้นก็นับว่า เสียหรือ เสื่อมค่าได้เร็วกว่า
- 1.2 ผลิตผล เกษตรเป็นสินค้าที่มีน้ำหนักมาก กินเนื้อที่ ลักษณะดังกล่าวทำให้เกิดความยุ่งยากและ เสียค่าใช้จ่ายในการขนส่ง และค่าเก็บรักษาสูง
- 1.3 ผลิตผล เกษตรส่วนใหญ่เป็นสินค้าประเภทวัตถุดิบ ต้องแปรรูปก่อนจึงจะนำไปขายให้ แก่ผู้บริโภค ได้เคยมีการศึกษาเรื่องนี้แล้ว ปรากฏว่าผลิตผล เกษตรร้อยละ 72 จะ ต้องมีการแปรรูปบางขั้นตอนก่อนที่จะจำหน่ายให้แก่ผู้บริโภคคนสุดท้ายได้ มีผลิตผล เกษตรเพียงร้อยละ 28 เท่านั้น ที่สามารถจำหน่ายให้แก่ผู้บริโภคคนสุดท้ายได้เลย โดยไม่ต้องแปรรูป การแปรรูปนั้นมีทั้งที่เป็น การแปรรูปอย่างง่าย ๆ เช่น การสี ข้าว เปลือก เป็นข้าวสาร การแปรรูปสุกร เป็นสุกรชำแหละ และการแปรรูปที่สลับซับซ้อน เช่น การสกัดน้ำมันปาล์ม การทำอาหารสำเร็จรูป เป็นต้น

2. ประโยชน์ของการแปรรูปวัตถุดิบทางการเกษตร เป็นอุตสาหกรรม

การแปรรูปวัตถุดิบทางการเกษตร เป็นอุตสาหกรรม นั้น ก่อให้เกิดประโยชน์หลายประการ คือ

- 2.1 ก่อให้เกิดตลาดผลิตภัณฑ์เกษตรเพิ่มขึ้น กล่าวคือ แทนที่จะมีแต่พ่อค้าเท่านั้นที่ซื้อผลิตภัณฑ์เกษตรจาก เกษตรกร เพื่อนำไปขายให้ผู้บริโภคหรือส่งออก แต่จะมีอุตสาหกรรมที่ใช้ผลิตภัณฑ์เกษตร เป็นวัตถุดิบรับซื้อผลิตภัณฑ์จาก เกษตรกรด้วย ซึ่งทำให้เกษตรกรมีตลาดขายผลิตภัณฑ์มากขึ้น
- 2.2 ก่อให้เกิดการจ้างแรงงานเพิ่มขึ้น การแปรรูปวัตถุดิบทางการเกษตร เป็นอุตสาหกรรมก่อให้เกิดอุตสาหกรรม ซึ่งต้องใช้แรงงาน ทำให้เกิดการจ้างแรงงานเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบทางการเกษตรนั้น มักจะเป็นอุตสาหกรรมที่ต้องใช้แรงมาก เมื่อเทียบกับอุตสาหกรรมประเภทอื่น ๆ ที่ไม่ได้ใช้วัตถุดิบจากการเกษตร นอกจากนี้ อุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบทางการเกษตร โดยปกติแล้ว มักจะต้องตั้งอยู่ใกล้แหล่งผลิตวัตถุดิบ หรือในสวนภูมิภาค ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการจ้างงานในชนบท
- 2.3 ก่อให้เกิดมูลค่าสินค้าเพิ่มขึ้น การนำผลิตภัณฑ์เกษตรที่เคยส่งออกในรูปแบบของสินค้าวัตถุดิบมาแปรรูปให้เป็นผลิตภัณฑ์ทางอุตสาหกรรม ก่อนที่จะส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ จะทำให้มูลค่าของผลิตภัณฑ์นั้นสูงขึ้นอย่างมาก เพราะค่าตอบแทนต่อการแปรรูปทางอุตสาหกรรมนั้น จะสูงกว่ามูลค่าของวัตถุดิบหลายเท่า เช่น แทนที่จะส่งออก ไร่ ควาย เป็นตัว หากส่งออกในรูปแบบของ เนื้อชำแหละ หรือ เนื้อสำเร็จรูป จะทำให้ขายได้มูลค่าเพิ่มขึ้น
- 2.4 ทำให้เกิดอุตสาหกรรมต่อเนื่อง อุตสาหกรรมต่อเนื่องที่เกิดจะมีทั้งที่เป็นอุตสาหกรรมต่อเนื่องไปข้างหลัง (backward linkage) และอุตสาหกรรมต่อเนื่องไปข้างหน้า (forward linkage)

อุตสาหกรรมต่อเนื่องไปข้างหลัง ได้แก่ ลักษณะที่เกิดขึ้นจากการที่มีการผลิตสินค้าประเภทใดประเภทหนึ่งขึ้นแล้ว สินค้าประเภทนั้นจะชักนำให้มีการผลิตอื่น ๆ ที่จำเป็นต้องใช้เป็นส่วนประกอบหรือใช้ป้อนเข้าไปในการผลิตนั้น เช่น

อุตสาหกรรมอาหารกระป๋อง ก็จะมีความต้องการภาชนะบรรจุ ก่อให้เกิด
อุตสาหกรรมกระป๋อง ที่แตกต่างกัน และฉลากสินค้า และก่อให้เกิดธุรกิจการขนส่ง
วัตถุดิบมายังโรงงานอาหารกระป๋อง เป็นต้น

อุตสาหกรรมต่อเนื่องไปข้างหน้า ได้แก่ ลักษณะที่เกิดขึ้นจากการที่มี
การผลิตสินค้าประเภทใดประเภทหนึ่งแล้ว สินค้าหรือผลผลิตที่เกิดขึ้น สามารถนำ
ไปใช้เป็นวัตถุดิบสำหรับอุตสาหกรรมอื่น ๆ ต่อเนื่องกันไปได้อีก คือ ผลผลิตของ
อุตสาหกรรมหนึ่งใช้เป็นวัตถุดิบสำหรับผลิตสิ่งอื่นต่อไปได้อีก (output
utilization) อาทิ เช่น อุตสาหกรรมยาง ก่อให้เกิดอุตสาหกรรมยางรถยนต์
และอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่ใช้ยาง เป็นวัตถุดิบมากมาย อุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม
ก่อให้เกิดอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่ใช้น้ำมันปาล์ม เป็นวัตถุดิบ เช่น อุตสาหกรรม
น้ำมันพืช เพื่อบริโภค อุตสาหกรรมสบู่ อุตสาหกรรมมาการีน เป็นต้น

นอกจากนี้ ในการแปรรูปสินค้าเกษตรหลายชนิด ยังก่อให้เกิดผลิต
ผลพลอยได้ออกมาที่ใช้เป็นวัตถุดิบสำหรับผลิตสิ่งอื่น ๆ ได้อีก เช่น กากเมล็ดพืช
กาก เนื้อใน เมล็ดปาล์ม สามารถนำไปใช้ผสมเป็นอาหารสัตว์และทำปุ๋ยได้ กาก
น้ำตาลจากโรงงานน้ำตาลนั้นสามารถนำไปใช้ทำแอลกอฮอล์ ทำซีอิ๊ว ผงชูรส
อุตสาหกรรมที่ใช้ผลพลอยได้หรือกากที่เกิดจากอุตสาหกรรมอื่น ๆ มาเป็นวัตถุดิบ
ดังกล่าว ก็เป็นอุตสาหกรรมต่อเนื่องอีกอย่างหนึ่ง ที่เรียกว่า Sideways linkage

2.5 ทำให้ลดต้นทุนการขนส่ง กรรมวิธีต่าง ๆ ในการแปรรูปทางอุตสาหกรรมนั้น
ส่วนใหญ่ทำให้ผลผลิตที่ผ่านกระบวนการต่าง ๆ ออกมาแล้วมีน้ำหนักและปริมาณน้อย
ลง เมื่อเทียบกับวัตถุดิบที่ป้อนเข้าไป เพราะได้มีการขจัดเอาส่วนที่ไม่ต้องการใช้
ประโยชน์ออกไป เหลือไว้เฉพาะสิ่งที่ต้องการเท่านั้น ตัวอย่างเช่น อุตสาหกรรม
น้ำมันปาล์ม ต้องใช้ผลปาล์มทั้งทะลาย 100 กก. เพื่อให้ได้น้ำมันปาล์มดิบเพียง
18 - 20 กก. เป็นต้น โดยเหตุนี้ การนำวัตถุดิบมาแปรรูปเป็นอุตสาหกรรม
ทำให้ลดค่าใช้จ่ายในการขนส่งและขนส่งสะดวกขึ้น เพราะสินค้าจะมีน้ำหนักและ
ปริมาตรลดลง

2.6 ทำให้ประเภทสินค้าเพิ่มขึ้น การแปรรูปผลิตผลเกษตรเป็นอุตสาหกรรม เป็นการ
เพิ่มชนิดของสินค้า ซึ่งแตกต่างไปจากเดิม เป็นการขยายตลาดสินค้าเกษตรทางหนึ่ง

ทำให้ความยืดหยุ่นของการเสนอซื้อต่อรายได้ (income elasticity) สูงขึ้น และราคาก็จะมีเสถียรภาพยิ่งขึ้น

- 2.7 ทำให้เก็บรักษาไว้ได้นานขึ้น เนื่องจากผลิตผลเกษตร ส่วนใหญ่เน่าเสียได้ง่าย เมื่อแปรสภาพผลิตผลเกษตร เป็นอุตสาหกรรม จะสามารถเก็บรักษาไว้ได้นานขึ้น ซึ่งย่อมจะเป็นประโยชน์เป็นอันมาก ทำให้สามารถส่งไปจำหน่ายในภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศ หรือ เพื่อส่งออกได้โดยสะดวกและไม่เสียหาย นอกจากนี้ การเก็บรักษาผลิตผลไว้ได้นาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลิตผลที่เป็นยุทธปัจจัย เช่น อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค จะทำให้เราสามารถช่วยตนเองได้ เป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการป้องกันประเทศ มีผลให้เกิดความมั่นคงต่อประเทศ
- 2.8 ทำให้ได้เงินตราต่างประเทศเพิ่มขึ้น การแปรสภาพผลิตผลเกษตร เป็นอุตสาหกรรม ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่ม เก็บรักษาไว้ได้นาน มีสินค้ามากขึ้น และขนส่งสะดวกขึ้น สิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวจะทำให้สามารถส่งสินค้าเกษตรออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศได้มากขึ้น และขายได้ในมูลค่าที่สูงขึ้นด้วย ซึ่งจะส่งผลให้มีรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศมากขึ้นด้วย

3. วัตถุประสงค์ทางการเกษตรที่มีคู่ทางในการแปรสภาพ เป็นอุตสาหกรรมของภาคใต้

ภาคใต้มีผลิตผลเกษตรหลายอย่าง ที่น่าจะได้มีการแปรรูป หรือน่าจะได้มีการแปรรูปให้มากยิ่งขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ผลิตผลที่มีคู่ทางที่จะน่าทำได้ คือ

- 3.1 ยางพารา มีปลูก เกือบทุกจังหวัดในภาคใต้ แต่จังหวัดที่ปลูกมาก ได้แก่ สงขลา ยะลา นครศรีธรรมราช ตรัง สุราษฎร์ธานี นราธิวาส ประเทศไทยส่งออกยางพารามาก เป็นอันดับสามของโลกรองจากประเทศมาเลเซีย และอินโดนีเซีย แต่ปัจจุบัน ทั้งมาเลเซียและอินโดนีเซีย มีแนวโน้มการส่งออกลดลง ในขณะที่ไทยเรามีการส่งออกเพิ่มขึ้น เนื่องจากเรามีนโยบายเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยมีการเร่งรัดการปลูกยางพันธุ์ดี แทนพันธุ์พื้นเมือง และมีการปลูกยางแทนมันสำปะหลัง แต่เมื่อพิจารณาผลิตภัณท์ยางพาราที่ส่งออก เช่น ในปี 2526 ไทยส่งออกยางในรูปของยางแผ่นรมควันถึงร้อยละ 79.40 ของปริมาณยางที่ส่งออกทั้งหมด ส่งออกยางแท่ง ร้อยละ 14.58 ส่งออกยางเครฟี่สีน้ำตาลแผ่นหนาร้อย

ละ 5.65 และส่งออกยาง เคอร์ฟลี้น้ำตาลแผ่นบางร้อยละ 5.31 ถ้าหากได้มีการนำยางแผ่นรมควันมาแปรรูป เป็นผลิตภัณฑ์ยางสำเร็จรูปมากยิ่งขึ้น ก็จะทำให้ผลประโยชน์ตกอยู่ภายในประเทศมากขึ้น

ในด้านการปรับปรุงคุณภาพยางพารานั้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มปรับปรุงคุณภาพยาง เพื่อทำให้อย่างที่ออกจากเกษตรกรมีคุณภาพดีขึ้น แต่การดำเนินงานประสบผลสำเร็จไม่มาก เท่าที่ควร เนื่องจากราคารายระหว่างขึ้นแตกต่างกันไม่มากพอที่จะจูงใจให้เกษตรกรปรับปรุงคุณภาพ

3.2 ไม้ยางพารา ไม้ยางพาราเป็นผลพลอยได้ที่ได้จากโครงการปลูกยางพันธุ์ดีแทนยางเก่า ประเทศไทยเริ่มมีการตัดยางเก่าและปลูกแทนด้วยยางพันธุ์ดีมาตั้งแต่ปี 2504 จนถึงสิ้นปี 2526 ได้ทำการปลูกแทนไปแล้ว 2.97 ล้านไร่ โดยมีเป้าหมายจะปลูกแทนให้ได้ปีละ 312,500 ไร่ ซึ่งเมื่อครบ 30 ปีแล้ว จะได้พื้นที่สวนยางพันธุ์ดีทั่วประเทศไม่ต่ำกว่า 9,375 ล้านไร่ ถ้าหากมีการโค่นยางพันธุ์เก่าปีละ 3 แสนไร่เศษ จะทำให้ได้ไม้ยางพาราท่อน ถึงปีละประมาณ 12 ล้านลูกบาศก์เมตร ที่สามารถจะนำไปใช้ทำประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ต่อไปได้ แต่ปัจจุบันยังมีการนำไม้ยางพาราไปทำประโยชน์ค่อนข้างน้อย

3.3 กาแฟ เป็นพืชหนึ่งที่ปลูกมากในภาคใต้ แหล่งปลูกใหญ่ ได้แก่ ชุมพร สุราษฎร์ธานี กระบี่ นครศรีธรรมราช และยะลา เป็นพืชที่น่าจะได้มีการหาแนวทาง เพื่อให้มีการแปรรูปภายในประเทศให้มากขึ้น ทั้งนี้เพราะปัจจุบัน เราส่งออก เมล็ดกาแฟดิบไปจำหน่ายยังต่างประเทศ แต่ในขณะเดียวกัน เราก็ส่งออกกาแฟสำเร็จรูป เข้าประเทศเป็นจำนวนมาก การส่งออกเมล็ดกาแฟของไทย ไม่สามารถส่งออกได้เต็มที่ เพราะถูกจำกัดโดยโควตาที่ได้รับการจัดสรรจากองค์การกาแฟระหว่างประเทศ ถ้าหากเราสามารถแปรรูป เมล็ดกาแฟดิบอย่างน้อย เพื่อทดแทนการนำเข้ากาแฟสำเร็จรูปจากต่างประเทศ และส่งออกกาแฟสำเร็จรูปในที่สุดก็จะทำให้สามารถประหยัดเงินตราต่างประเทศได้มาก และได้เงินตราต่างประเทศเพิ่มขึ้นด้วย

3.4 ปาล์มน้ำมัน เป็นผลิตผล เกษตรอภิมณฑลหนึ่งที่ปลูกกันมากในภาคใต้ จังหวัดที่ปลูก

มาก ได้แก่ กระบี่ ชุมพร สุราษฎร์ธานี สตูล และตรัง ซึ่งนับวันจะให้ผลผลิตเพิ่มมากขึ้น และคาดว่าอีกไม่นานนักก็จะสามารถผลิตได้เพียงพอกับความ ต้องการภายในประเทศ และจะมีเหลือเพื่อการส่งออกในระยะต่อไป ปาล์ม น้ำมัน เป็นผลิตภัณฑ์ที่ต้องผ่านการแปรรูป ก่อนจึงจะนำไปใช้ได้ อุตสาหกรรมแปรรูปปาล์ม น้ำมัน มีทั้งโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มดิบ และโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ ในเดือนสิงหาคม 2527 คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้อนุมัติบัตรส่งเสริมการลงทุนให้ก่อสร้างโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มอีก 10 โรง ซึ่งคาดว่าพอเพียงที่จะรับผลผลิตปาล์มที่จะผลิตได้ อย่างไรก็ตาม การสกัดน้ำมันปาล์มดิบในปัจจุบัน ยังมีโรงงานที่ไม่ได้มาตรฐานที่หีบทั้ง เมล็ดทั้ง เปลือกอีก เป็นจำนวนมาก ซึ่งน้ำมันที่ได้เป็นน้ำมันผสม ทำให้นำไปใช้ประโยชน์ได้ไม่มากเท่าที่ควร จึงควรจะได้มีการปรับปรุงต่อไป

สำหรับกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ ได้เล็งเห็นความสำคัญในด้านปรับปรุงคุณภาพของปาล์ม น้ำมัน ทั้งในด้านทำให้ผลผลิตและ เปอร์เซนต์น้ำมัน จึงได้ตั้งสถานีวิจัยที่ เน้นหนัก เกี่ยวกับปาล์ม น้ำมันขึ้นที่ อ.กาญจนดิษฐ์ จ.สุราษฎร์ธานี

- 3.5 มะพร้าว เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของภาคใต้เช่นกัน จังหวัดที่ปลูกมะพร้าวมาก ได้แก่ สุราษฎร์ธานี ชุมพร นครศรีธรรมราช และประจวบคีรีขันธ์ มะพร้าว เป็นผลิตภัณฑ์ใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวาง นอกจากใช้บริโภคสดเป็นเครื่องดื่ม ทำอาหารแล้ว เส้นใยกาบมะพร้าว ยังสามารถทำเชือกพรม เช็ดเท้า พรมปูพื้น เครื่องประดับ และของใช้เบ็ดเตล็ดได้อีกมาก เนื้อมะพร้าวทำเนื้อมะพร้าวแห้ง สกัดน้ำมัน กะลามะพร้าวใช้ทำถ่านกะลามะพร้าว ทำเครื่องประดับของใช้ กากมะพร้าวใช้เป็นอาหารสัตว์ นอกจากนี้ยังมีผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่ทำจากมะพร้าว ได้แก่ แป้งมะพร้าว กะทิบรรจุกระป๋องหรือถุง กะทิผง นำไปรดดินของกะทิมาทำอาหาร เช่น ผลัดมันกึ่งเทียม ผุ่นกามมะพร้าวใช้ทำแท่ง เพาะชำ เป็นต้น จะเห็นว่ามะพร้าวสามารถนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ได้มาก แต่ปัจจุบันยังมีอีกหลาย ส่วนของมะพร้าวที่ไม่ได้นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์เท่าที่ควร

สำหรับการปรับปรุงคุณภาพและพันธุ์มะพร้าว กระทรวง เกษตรและสหกรณ์

ได้ผลิตมะพร้าวพันธุ์ดีลูกผสมสวี 1 ขึ้น เป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูง เนื้อหนา และมีเปอร์เซ็นต์น้ำมันสูง ซึ่งกำลังอยู่ในระหว่างการส่งเสริมให้เกษตรกรปลูก

- 3.6 เงาะ เป็นผลไม้ที่มีแหล่งผลิตในหลายจังหวัดของภาคใต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจังหวัดที่เป็นแหล่งผลิตใหญ่ ได้แก่ กระบี่ สุราษฎร์ธานี ชุมพร สงขลา บัตตานี นราธิวาส และนครศรีธรรมราช คาดว่าในปี 2527 เงาะในเขตจังหวัดต่าง ๆ ของภาคใต้จะผลิตเงาะได้ประมาณ ตลาดจำหน่ายเงาะยังคับแคบและตลาดที่สำคัญมีเพียงแห่งเดียว คือ กรุงเทพมหานคร ดังนั้น การมีโรงงานแปรรูปเงาะจะ เป็นการเพิ่มแหล่งรับซื้อ เงาะจากชาวสวนให้มากขึ้น

นอกจากนี้ การแปรรูปอย่างง่าย ๆ ได้แก่ การบรรจุหีบห่อ เพื่อส่งไปจำหน่ายในตลาดต่างประเทศใกล้เคียง เช่น มาเลเซีย และสิงคโปร์ ก็เป็นสิ่งที่มิู่ทางที่น่าจะทำได้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม รัฐก็ต้องอำนวยความสะดวกในด้านพิธีการทางศุลกากร ทั้งนี้ เพราะจะทำให้สามารถส่งถึงตลาดปลายทางได้รวดเร็ว และสินค้าอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์

ในด้านปรับปรุงคุณภาพเงาะ นั้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีสถานีวิจัยหาพันธุ์ดีที่ จ.สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช นราธิวาส และชุมพร และได้คัดเลือกพันธุ์ดีไว้หลายพันธุ์

- 3.7 ปศุสัตว์ ภาคใต้เป็นแหล่งที่เหมาะสมต่อการเลี้ยงสัตว์มาก เพราะมีทุ่งหญ้าเขียวชุ่มเกือบตลอดปี และเป็นภาคที่องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ และองค์การโรคระบาดสัตว์สากล ประกาศให้เป็นเขตปลอดจากโรคสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เร่งรัดส่งเสริมให้มีการเลี้ยงโคนม ไก่เนื้อ กระบี่ สุนัข แพะ แกะ ไก่ และ เป็ด ดังนั้น ภาคใต้จึงเป็นแหล่งที่เหมาะสมมากที่จะได้มีการก่อสร้างโรงงานฆ่าสัตว์ที่ทันสมัย และโรงงานทำผลิตภัณฑ์สัตว์ที่ทันสมัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแปรรูป เพื่อการส่งออก เพราะ เป็นเขตปลอดโรคสัตว์ ดังกล่าวแล้ว

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมปศุสัตว์ ได้มีหน่วยงานที่จะให้การสนับสนุน เกี่ยวกับปศุสัตว์ในภาคใต้ ค่อนข้างพร้อม กล่าวคือ

- มีสำนักงานปศุสัตว์เขต ที่ จ.สุราษฎร์ธานี และสงขลา

- มีสำนักงานปลุสศตวจังหวัดในทุกจังหวัด
- มีสถานีตรวจและรักษาโรคสัตว์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี สงขลา ปัตตานี และนราธิวาส
- มีศูนย์ชันสูตรโรคสัตว์ ที่ จ.นครศรีธรรมราช
- ดำนทำออกสัตว์ ที่ จ.ตรัง สตูล สงขลา ปัตตานี และนราธิวาส
- มีหน่วยปราบโรคระบาดสัตว์ ที่ จ.นครศรีธรรมราช และสงขลา
- มีสถานีผสมเทียม ที่ จ.ชุมพร ประจวบคีรีขันธ์ (2 แห่ง) สงขลา (2 แห่ง) นครศรีธรรมราช ตรัง พัทลุง ยะลา และนราธิวาส
- มีสถานีบำรุงพันธุ์สัตว์ ที่ จ.สุราษฎร์ธานี สงขลา ยะลา
- มีศูนย์แพร่พันธุ์สัตว์ ที่ จ.ปัตตานี และนราธิวาส
- มีสถานีพืชอาหารสัตว์ ที่ จ.ชุมพร ตรัง สตูล และนราธิวาส

3.8 การประมง ภาคใต้มีสภาพพื้นที่และชายฝั่งทะเลที่เอื้ออำนวยในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำอยู่มาก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ส่งเสริมสนับสนุนในด้านต่าง ๆ เพื่อเพิ่มปริมาณสัตว์น้ำทะเล และน้ำจืด ได้เร่งรัดให้เพิ่มการผลิตพันธุ์สัตว์น้ำกร่อยให้มีจำนวนเพียงพอเพื่อแจกจ่ายแก่ชาวประมง ได้ปรับปรุงป่าชายเลน และสภาพชายฝั่งเพื่อให้เป็นที่อยู่อาศัยและเป็นแหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และอาหารของสัตว์น้ำ เช่น เลี้ยงปลากระพงขาวในกระชัง การเพาะเลี้ยงกุ้ง เลี้ยงหอยแครงในระดับหมู่บ้าน เป็นต้น ดังนั้น อุตสาหกรรมแปรรูปสภาพผลิตผลทางด้านประมงจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการที่จะเป็นตลาดรองรับผลิตภัณฑ์ประมง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การแปรรูปเพื่อการส่งออก เช่น อุตสาหกรรมปลา หรือสัตว์น้ำกระป๋อง อุตสาหกรรมหอยแครง เป็นต้น

4. แผนนโยบายและมาตรการสนับสนุน

ในการส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปสภาพผลิตผลเกษตร นั้น จะต้องมิตมาตรการสนับสนุนหลายประการพอสรุปได้ดังนี้

4.1 มาตรฐานและความสม่ำเสมอของวัตถุดิบ ผลิตผลเกษตรที่จะแปรรูปจะต้องได้มาตรฐาน มีผลิตผลสม่ำเสมอ และเพียงพอที่จะป้อนโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งแนวทางเพื่อลดการเสี่ยง เรื่องการขาดแคลนวัตถุดิบ อาจจะสนับสนุนให้โรงงานมีส่วน

ของตนเองบางส่วน เช่น 10% ของความต้องการวัตถุดิบทั้งหมด เป็นต้น

- 4.2 การคุ้มครองอุตสาหกรรมแปรรูปภายในประเทศ เมื่ออุตสาหกรรมภายในประเทศสามารถผลิตได้เพียงพอกับความต้องการใช้ภายในประเทศแล้ว หากมีความจำเป็นการใช้มาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในประเทศ ก็เป็นสิ่งที่ต้องกระทำ
- 4.3 การประสานงานกันระหว่าง เกษตรกรกับโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูป ควรจะได้มีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิดระหว่าง เกษตรกร หรือกลุ่ม เกษตรกรผู้ผลิตวัตถุดิบกับอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบ เป็นต้นว่า อาจจะมีการทำข้อตกลงหรือสัญญาที่จะรับซื้อผลิตผลจาก เกษตรกรตามปริมาณที่ต้องการ และในราคาขั้นต่ำที่กำหนด ทั้งนี้ เพื่อให้เกษตรกรผู้ผลิตเกิดความมั่นใจว่าราคาจะไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก และมีตลาดที่จะรับซื้อแน่นอน
- 4.4 สิ่งอำนวยความสะดวกในการส่งออก เช่น ท่าเรือน้ำลึก เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง ปัจจุบันยังขาดแคลนท่าเรือน้ำลึก เพื่อการส่งออกในภาคใต้ ทำให้การขนส่งสินค้าไปต่างประเทศต้องเสียต้นทุนสูง ตัวอย่าง เช่น การส่งออกยาง ต้องขนถ่ายลงเรือเล็กก่อนบรรทุกลงเรือใหญ่ และต้องขนไปถ่ายลงเรือใหญ่ที่มาเลเซียและสิงคโปร์ ซึ่งโครงสร้างท่าเรือน้ำลึกที่สงขลาและภูเก็ต หากแล้วเสร็จจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการส่งออกสินค้าในภาคใต้
- 4.5 โครงสร้างภาษีและระเบียบพิธีทางศุลกากร ควรยกเลิกการเก็บภาษีที่ซ้ำซ้อนและระเบียบพิธีทางศุลกากรที่ไม่จำเป็น เพื่อให้สามารถส่งสินค้าออกไปแข่งขันกับต่างประเทศได้ และสามารถส่งสินค้าออกได้รวดเร็วขึ้น เช่น สินค้ายางพารา ต้องแข่งขันกับมาเลเซีย ผลไม้ต้องการความรวดเร็วในการส่งออก เพราะเน่าเสียง่าย เป็นต้น
- 4.6 การส่งเสริมการลงทุน การให้การส่งเสริมการลงทุนแก่อุตสาหกรรมแปรสภาพผลิตผล เกษตรก็เป็นสิ่งที่ต้องกระทำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะแรกที่ก่อตั้งโรงงานหรืออุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นใหม่ ๆ ทั้งนี้ เพื่อให้ตั้งตัวได้จนกว่าจะสามารถช่วยตัวเองได้

- 4.8 ปัจจัยสนับสนุนอื่น ๆ นอกจากสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว ยังมีปัจจัยอื่น ๆ อีกที่ช่วยสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปผลิตผลเกษตร เช่น การคมนาคมจากแหล่งวัตถุดิบ ไปยังที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม การทำให้เกิดเขตปลอดจากโรคสัตว์ ฯลฯ เป็นต้น
-

จาก : วารสารหอการค้าไทย 1 พฤศจิกายน 2527